

Minister Rozwoju,
Pracy i Technologii

Data: 22 marca 2021
Znak sprawy: DKT-IV.0813.2.2020

Pan
Andrzej Buła
Marszałek Województwa Opolskiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 39a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy¹, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, następnie Minister Rozwoju, Pracy i Technologii² przeprowadził u Marszałka Województwa Opolskiego, w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu³ kontrolę w zakresie prawidłowości realizacji przez marszałka województwa zadań dotyczących roszczeń należnych Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Kontrolą objęto okres od dnia wypłaty świadczenia (lata 1994-2020) z FGŚP do ostatniej czynności mającej wpływ na dochodzenie roszczeń.

I. Podsumowanie wyników kontroli

1. Wyniki kontroli pozwalają na pozytywną ocenę działań WUP w Opolu, bowiem zbadane sprawy prowadzone były w sposób zgodny z przepisami prawa. Przebieg postępowań wskazuje na właściwy stopień aktywności i ciągłości podejmowanych działań, a także zróżnicowany i adekwatny do stanu sprawy zakres korzystania przez Fundusz z dostępnych możliwości prawnych w zakresie uczestnictwa w postępowaniach wobec dłużników. W jednej sprawie przerwa w podejmowaniu czynności windykacyjnych wynosząca ponad 43 miesiące była uzasadniona pierwszeństwem zaspokajania przez komornika wierzytelności uprzywilejowanych.
2. Efektem prowadzonych czynności windykacyjnych w zbadanych postępowaniach było odzyskanie należności FGŚP w łącznej kwocie 58 768,13 zł (53 319,69 zł należność główna, 5 448,44 zł odsetki) wobec kwoty wypłaconych świadczeń na sumę 246 472,55 zł (24 %).
3. We wszystkich zbadanych sprawach prowadzone postępowania nie zostały zakończone. W trakcie kontroli przedłożono stosowną informację odnośnie do aktualnie prowadzonych oraz planowanych wobec dłużników Funduszu działań.
4. W żadnej spośród skontrolowanych spraw poniesione koszty postępowania⁴ nie były wyższe niż kwoty odzyskane w wyniku prowadzonej windykacji.

¹ Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2020 r. poz. 7), dalej: ustawa.

² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz.U. poz. 1718); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz.U. poz. 1736).

³ Dalej: Fundusz albo FGŚP.

⁴ Dodatkowe koszty związane z postępowaniem w jednej z badanych spraw zostały opisane w pkt. II.12.

II. Ustalenia i oceny

Dochodzenie należności Funduszu

5. Na dzień 7 września 2020 r. Fundusz w Opolu dochodził roszczeń z tytułu wypłaconych, w okresie od 1994 r. do 2020 roku, świadczeń pracowniczych od 275 dłużników⁵.

Kontrolą objęto 6 spraw⁶ o zwrot świadczeń wypłaconych w latach 1997-2018 ze środków Funduszu. Wpłaty były dokonywane na podstawie obowiązujących w danym okresie przepisów dotyczących niewypłacalności pracodawcy⁷ lub przekazanej pracodawcy nieoprocentowanej pożyczki ze środków FGŚP⁸.

Formami prowadzonej działalności pracodawców, których dokumentacja została poddana kontroli, były:

- 1) jednoosobowa działalność gospodarcza – 3 sprawy⁹,
- 2) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – 2 sprawy¹⁰,
- 3) spółdzielnia pracy – 1 sprawa¹¹.

W zbadanych sprawach dochodzących należności zarówno w trybie sądowym¹², egzekucyjnym¹³, jak również w ramach postępowań upadłościowych¹⁴. [Akta kontroli str. 11-42]

6. Postępowania sądowe prowadzone były w 5 zbadanych sprawach¹⁵ i w ich efekcie możliwe było dochodzenie należności Funduszu na drodze postępowania egzekucyjnego. Nie stwierdzono naruszenia przez Fundusz przepisów prawa.

W każdej z ww. 5 spraw Fundusz podjął działania zmierzające do odzyskania należności wynikających z wcześniej wypłaconych przez FGŚP świadczeń pracowniczych na drodze przedsądowej (wezwania dłużników do dobrowolnego spełnienia świadczenia). W dalszej kolejności, w związku z nieotrzymaniem przez Fundusz zwrotu środków, wystąpiono na drogę postępowania sądowego¹⁶. We wszystkich ww. 5 sprawach Fundusz uzyskał w efekcie sądowy nakaz zapłaty, następnie występowało do sądu o nadanie klauzuli wykonalności i przesłanie tytułu wykonawczego. Po otrzymaniu nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności składano wnioski do komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Fundusz niezwłocznie, w terminach wskazanych w sądowych wezwaniach do uzupełnienia pozwu, składał stosowne pisma zawierające wymagane dane¹⁷.

Prowadzone postępowania egzekucyjne nie wykazały, aby FGŚP został pokrzywdzony w wyniku czynności prawnej dłużnika, wskutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową w świetle art. 527 k.c.¹⁸. Tym samym nie zachodziły przesłanki uzasadniające kierowanie do sądów skargi pauliańskiej.

W żadnej z ww. spraw nie doszło do przekroczenia terminów określających okres przedawnienia należności.

[Akta kontroli str. 11-21; 24-34]

7. Postępowania egzekucyjne były prowadzone z czynnym i adekwatnym do bieżącego stanu danej sprawy udziałem Funduszu, w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami. W ich wyniku odzyskano należności FGŚP w wysokości 46 382,18 zł, co stanowi 61 % łącznej kwoty wypłaconych świadczeń dochodzonych w postępowaniu egzekucyjnym (75 872,37 zł).

⁵ Wykaz czynnych spraw prowadzonych windykacji przez WUP w Opolu.

⁶ Znak sprawy: PF.713.330.2012 wypłata 17.07.2012 r.; PF.713.1.2017 wypłata 22.03.2017 r.; PF.713.189.2012 wypłata 12.09.2002 r.; PF.713.2.2015 wypłaty 03.04 oraz 24.06.2015 r.; PF.713.37.2012 pożyczka wypłacona 3 i 23.09 oraz 23.10.1997 r.; PF.713.6.2015 wypłaty 2, 24 i 29.09.2015 r., 4 i 16.02.2016 r., 22 i 28.06.2016 r. oraz 11.12.2018 r.

⁷ Na podstawie ustawy: znak sprawy: PF.713.330.2012 wypłata 17.07.2012 r.; PF.713.1.2017 wypłata 22.03.2017 r.; PF.713.189.2012 wypłata 12.09.2002 r.; PF.713.2.2015 wypłaty 03.04 oraz 24.06.2015 r.; PF.713.6.2015 wypłaty 2, 24 i 29.09.2015 r., 4 i 16.02.2016 r., 22 i 28.06.2016 r. oraz 11.12.2018 r.

⁸ Przepis art. 5 ustawy z dnia 17 lipca 1997 r. o stosowaniu szczególnych rozwiązań w związku z likwidacją powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997 r., (Dz. U. Nr 80, poz. 491, z późn. zm.) - znak sprawy PF.713.37.2012 pożyczka wypłacona 3 i 23.09 oraz 23.10.1997 r.).

⁹ Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.189.2012; PF.713.37.2012.

¹⁰ Znak sprawy: PF.713.1.2017; PF.713.2.2015.

¹¹ Znak sprawy: PF.713.6.2015.

¹² Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.1.2017; PF.713.189.2012; PF.713.37.2012; PF.713.6.2015.

¹³ Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.1.2017; PF.713.189.2012; PF.713.37.2012; PF.713.6.2015.

¹⁴ Znak sprawy: PF.713.330.2012, PF.713.2.2015.

¹⁵ Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.1.2017; PF.713.189.2012; PF.713.37.2012; PF.713.6.2015.

¹⁶ Pozwy o zapłatę w postępowaniu upominawczym lub nakazowym określające wartość przedmiotu sporu wraz z ustawowymi odsetkami.

¹⁷ Znak sprawy PF.713.6.2015, sąd wezwał do wskazania daty początkowej dochodzenia odsetek.

¹⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 poz. 1740, tj. z późn. zm.).

W każdej z ww. 5 zbadanych spraw, po uzyskaniu nakazu zapłaty opatrzonego klauzulą wykonalności, Fundusz niezwłocznie występował do komornika sądowego z wnioskiem o wszczęcie egzekucji¹⁹, zgodnie z właściwością Sądu Rejonowego, w trybie art. 796 w związku z art. 759 Kodeksu postępowania cywilnego²⁰ (dalej: k.p.c.) oraz m.in.: o odebranie od dłużnika wyjaśnień o posiadanym majątku w trybie art. 801 k.p.c.

8. Na dalszym etapie Fundusz monitorował przebieg oraz aktywnie uczestniczył w postępowaniu egzekucyjnym mającym na celu zaspokojenie wierzycielności. Podjęte działania były adekwatne do przebiegu postępowania egzekucyjnego.

Działania Funduszu obejmowały m.in. wskazywanie i poszukiwanie majątku dłużnika (w tym składane na podstawie art. 914 k.p.c. wnioski do właściwego sądu o wyjawienie majątku dłużnika), ustalanie w sądzie, czy było wydane orzeczenie o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373 Prawa upadłościowego²¹, ustalanie adresu zamieszkania dłużnika, korespondencję z ZUS oraz US w celu uzyskania danych o dłużniku, realizację wezwań komornika; wnioski do komornika: o skierowanie egzekucji z nieruchomości oznaczonej w księdze wieczystej, o dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości, o wyznaczenie terminu licytacji nieruchomości, o dokonanie zajęcia majątku dłużnika, o przyłączenie do wszczętej egzekucji z nieruchomości oraz o ujęcie wierzycielności w planie podziału, o zawieszenie postępowania egzekucyjnego w trybie art. 820 k.p.c. oraz o podjęcie zawieszono postępowania.

FGŚP pozostawał w kontakcie z pracownikami sądu oraz komornikami prowadzącymi postępowania egzekucyjne, monitorując przebieg postępowań i dokumentując podejmowane czynności windykacyjne.

W przypadkach braku odpowiedzi ze strony komornika na pisma FGŚP²², Fundusz ponawiał stosowne zapytania, uzyskując w efekcie informacje o stanie postępowania. Biorąc pod uwagę powyższe, nie występowała konieczność korzystania ze środków zaskarżenia w toku postępowania egzekucyjnego, przysługujących wierzycielowi na podstawie przepisów k.p.c.

9. W jednej sprawie²³ stwierdzono niepodjęcie czynności w okresie pomiędzy październikiem 2014 r., a czerwcem 2018 r.²⁴. Jednakże zgodnie z dokumentacją sprawy oraz z przedłożonymi wyjaśnieniami²⁵, we wskazanym okresie istniała stała przyczyna nieegzekwowania spłaty zadłużenia Funduszu – dłużnik posiadał do zaspokojenia, z roku na rok coraz wyższe należności alimentacyjne będące uprzywilejowanymi względem pozostałego zadłużenia, w związku z tym pozostali wierzyciele nie byli zaspokajani. W efekcie wszczynanie kolejnych egzekucji było bezcelowe. Dopiero wszczęte w 2018 r. postępowanie okazało się skuteczne i od 2019 r., po spłacie zadłużenia alimentacyjnego, realizowana była spłata należności FGŚP.

10. W jednej sprawie²⁶ postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w związku z ogłoszeniem upadłości dłużnika jako osoby fizycznej, w wyniku czego Fundusz prowadził dalsze czynności w postępowaniu upadłościowym²⁷.

W skontrolowanych postępowaniach nie wystąpiły przypadki egzekucji dobrowolnej na podstawie art. 777 k.p.c. [Akta kontroli str. 11-21; 24-34; 43-47]

11. Działalność Funduszu w postępowaniach upadłościowych była prowadzona w sposób zgodny z uprawnieniami wierzycieli w świetle obowiązujących w danym okresie przepisów prawa upadłościowego oraz wskazywała na właściwy i adekwatny stopień aktywności podejmowanych czynności.

Fundusz w Opolu zachował należyłą ciągłość monitorowania postępowań upadłościowych, m.in. poprzez kierowanie pism do syndyka z zapytaniami o informacje na temat ich przebiegu. Prowadzone czynności windykacyjne były udokumentowane.

¹⁹ Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.1.2017; PF.713.189.2012; PF.713.37.2012; PF.713.6.2015.

²⁰ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, t.j. z późn. zm.).

²¹ Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228, t.j. z późn. zm.).

²² Pisma FGŚP o stan egzekucji z 5.11.2004 r. i 10.06.2005 r. oraz z 15.12.2006 r. i 28.05.2007 r. Znak sprawy PF.713.189.2012.

²³ Znak sprawy PF.713.37.2012.

²⁴ Przerwa w udokumentowanych czynnościach pomiędzy 16.10.2014 r. (wpływ informacji z ZUS m.in. o zidentyfikowaniu aktualnego zgłoszenia do ubezpieczeń społ.), a 07.06.2018 r. (wysłanie do ZUS i do US wniosków o przesłanie informacji dot. dłużnika oraz wystosowanie do dłużnika wezwania do zapłaty).

²⁵ Pismo Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu z dnia 11.09.2020 r.

²⁶ Znak sprawy PF.713.330.2012.

²⁷ Ujęto również w części dotyczącej postępowania upadłościowego.

W przypadku dwóch dłużników objętych postępowaniem upadłościowym²⁸, Fundusz w początkowej fazie postępowania zgłosił wierzytelność do masy upadłości, następnie monitorował sporządzanie przez syndyka list wierzytelności oraz uzupełniających list wierzytelności, zatwierdzanych przez sędziego – komisarza, dokonując również weryfikacji tych dokumentów w Sądzie Rejonowym, zarówno pod względem prawidłowości kwot wierzytelności FGŚP, jak też odpowiedniego uwzględnienia ich we właściwych kategoriach zaspokojenia. W jednym przypadku²⁹, w związku z nieujęciem przez syndyka wierzytelności na liście, złożono skuteczny wniosek o umieszczenie ich na liście uzupełniającej.

W powyższych sprawach nie wystąpiła konieczność złożenia sprzeciwu co do uznania wierzytelności na podstawie art. 256 Prawa upadłościowego.

Fundusz nie korzystał z możliwości wystąpienia z inicjatywą powołania rady wierzycieli lub uczestnictwa w radzie.

[Akta kontroli str. 11-13; 22-23]

Odzyskane w trakcie prowadzonych postępowań kwoty należności w relacji do poniesionych kosztów postępowań windykacyjnych.

12. Łączna kwota wypłaconych z Funduszu świadczeń dla 6 objętych kontrolą dłużników wyniosła 246 472,55 zł³⁰. W ramach prowadzonych czynności windykacyjnych do dnia 8.09.2020 r. została odzyskana kwota 58 768,13 zł³¹, tj. 24 % kwoty wypłaconych świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych. Należności pozostałe do spłaty w zbadanych sprawach, na dzień 10.09.2020 r., wynosiły 260 977,72 zł, w tym: należność główna 193 152,86 zł³², odsetki 65 624,86 zł³³, koszty zastępstwa procesowego 2 200,00 zł³⁴.

W zbadanych postępowaniach doszło do zaspokojenia części wierzytelności FGŚP w kwotach wyższych niż poniesione koszty samego postępowania³⁵ lub przy braku odzyskanych należności Fundusz faktycznie kosztów nie ponosił³⁶.

Fundusz poniósł, per saldo, dodatkowe koszty związane z postępowaniem w jednej z badanych spraw³⁷: 12,00 zł poniesione tytułem wglądu do dokumentów w postaci cyfrowej. W przedmiotowym postępowaniu odzyskano 2 239,72 zł (100% należności).

[Akta kontroli str. 43-87]

Stan skontrolowanych spraw na dzień zakończenia czynności kontrolnych w WUP w Opolu.

13. Na podstawie przedłożonych w trakcie kontroli dokumentów i informacji WUP w Opolu ustalono, że w przypadku wszystkich zbadanych spraw, na dzień dokonywania czynności kontrolnych, Fundusz prowadził działania w zakresie dochodzenia należnych mu roszczeń lub planował rozszerzenie roszczenia na likwidatora³⁸ lub członków zarządu³⁹ w przypadku wystąpienia uzasadnionych przesłanek, określonych w art. 299 k.s.h.⁴⁰ W razie braku ww. przesłanek lub w przypadku wykreślenia podmiotów z KRS, WUP w Opolu przewidywał skierowanie do dysponenta Funduszu wniosku o umorzenie należności⁴¹.

[Akta kontroli str. 43-47]

²⁸ Znak sprawy: PF.713.330.2012, PF.713.2.2015.

²⁹ Znak sprawy PF.713.2.2015.

³⁰ Wg znaku sprawy: PF.713.330.2012: 1 312,52 zł, PF.713.1.2017: 1 073,76 zł, PF.713.189.2012: 2 239,72 zł, PF.713.2.2015: 170 600,18 zł, PF.713.37.2012: 9 931,91 zł, PF.713.6.2015: 61 314,46 zł.

³¹ Wg znaku sprawy: PF.713.330.2012: 250,88 zł, PF.713.189.2012: 2 239,72 zł, PF.713.2.2015: 12 385,95 zł, PF.713.37.2012: 5 197,56 zł, PF.713.6.2015: 38 694,02 zł.

³² Wg znaku sprawy: PF.713.330.2012: 1 312,52 zł, PF.713.1.2017: 1 073,76 zł, PF.713.2.2015: 158 214,23 zł, PF.713.37.2012: 9 931,91 zł, PF.713.6.2015: 22 620,44 zł.

³³ Wg znaku sprawy: PF.713.330.2012: 361,44 zł, PF.713.1.2017: 246,24 zł, PF.713.189.2012: 4 372,82 zł, PF.713.2.2015: 22 188,05 zł, PF.713.37.2012: 22 118,95 zł, PF.713.6.2015: 16 337,36 zł.

³⁴ Wg znaku sprawy: PF.713.189.2012: 1.200,00 zł, PF.713.37.2012: 1.000,00 zł.

³⁵ Znak sprawy: PF.713.330.2012; PF.713.189.2012; PF.713.2.2015; PF.713.37.2012; PF.713.6.2015.

³⁶ Znak sprawy PF.713.1.2017.

³⁷ Znak sprawy: PF.713.189.2012.

³⁸ Znak sprawy: PF.713.1.2017 i PF.713.6.2015.

³⁹ Znak sprawy PF.713.2.2015.

⁴⁰ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526, tj.).

⁴¹ Pismo Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy z 11.09.2020 r.

III. Informacje o kontroli

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁴², a następnie przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii⁴³, Zespół kontrolerów w składzie:

- Marcin Powęzka, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, kierownik Zespołu,
- Paweł Ziętek, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, członek Zespołu.

Czynności kontrolne w terminie od 7 do 11 września 2020 r. przeprowadzono w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, przy ul. Głogowskiej 25c, 45-315 Opole.

Kierownikami jednostki kontrolowanej byli:

- od 18 marca 2019 r. Pan Maciej Kalski, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu;
- od 30 stycznia do 17 marca 2019 r. na podstawie upoważnień Marszałka Województwa Opolskiego zadania kierownika jednostki w obszarze FGŚP realizowali obydwaj zastępcy Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu;
- od 1 stycznia 2012 r.⁴⁴ do 29 stycznia 2019 r. Pan Jacek Suski, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu;
- od 12 listopada 2007 r. do 31 grudnia 2011 r. Pani Małgorzata Biss, Kierownik Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w Opolu.

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, Pan Maciej Kalski, nie zgłosił zastrzeżeń do *Projektu wystąpienia pokontrolnego* z dnia 9 marca 2021 r.

IV. Zalecenia pokontrolne.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji przez Marszałka Województwa Opolskiego, działającego przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, zadań w zakresie dochodzenia roszczeń należnych Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nie formułuję zaleceń, o których mowa w art. 39c ust. 1 ustawy.

Z uwagi na brak zaleceń informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Z poważaniem

**Z upoważnienia
Marcin Gubała**

[podpisano elektronicznie]

Do wiadomości:

**Pan Maciej Kalski
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu
ul. Głogowska 25c
45-315 Opole**

⁴² Upoważnienia nr: BKA-I.0121.116.2020 oraz BKA-I.0121.117.2020 z 1 września 2020 r.

⁴³ Upoważnienia nr: 13/2020 oraz 14/2020 z 23 listopada 2020 r.

⁴⁴ Data przejścia zadań FGŚP przez Marszałka Województwa Opolskiego.